

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 22. mai 2023
(OR. en)

9598/23

COHAFA 56
DEVGEN 93
CONUN 119
FIN 552
RELEX 634

MENETLUSE TULEMUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Saaja:	Alaliste esindajate komitee / nõukogu
Eelmise dok nr:	9282/23
Teema:	Nõukogu järeldused humanitaarabi rahastamise puudujäägiga tegelemise kohta

Delegatsioonidele edastatakse 22. mail 2023 toimunud nõukogu 3950. istungil heaks kiidetud nõukogu järeldused humanitaarabi rahastamise puudujäägiga tegelemise kohta.

NÕUKOGU JÄRELDUSED**HUMANITAARABI RAHASTAMISE PUUDUJÄÄGIGA TEGELEMISE KOHTA**

1. Nõukogu väljendab sügavat muret ülemaailmse humanitaarabivajaduse järsu suurenemise pärast aheneva humanitaarruumi, pikaleveninud konfliktide, abi politiseerimise ja kliimamuutustest tingitud haavatavuse suurenemise tingimustes ning kinnitab taas oma pühendumust võtta põhimõtetest lähtuvaid ja tõhusaid humanitaarmeesmeid. Üle kogu maailma vajab elupäästvat humanitaarabi rohkem kui 350 miljonit inimest, keda on üle 20 % rohkem kui 2022. aastal ja üle 40 % rohkem kui 2021. aastal. Enam kui 100 miljonit inimest on sunniviisiliselt ümber asustatud ja 43 miljonit inimest 51 riigis on näljahäda äärel. Nõukogu märgib, et hiljutiste humanitaarabi eraldamise üleskutsetega tagati ülemaailmselt vaid pool vajalikust rahastamisest, ning väljendab sügavat muret hinnanguliste vajaduste ja rahastamise vahelise lõhe suurenemise pärast, sealhulgas unustatud kriiside puhul.
2. Nõukogu tunneb suurt muret inimkannatuste, rahvusvahelise humanitaarõiguse rikkumiste, inimeste ja vääriskuse kaotuse, sealhulgas tsiviilisikute vastu suunatud vägivalga ning tsiviiltaristu tahtliku ja sihipärase hävitamise pärast kogu maailmas, näiteks Ukrainas Venemaa agressioonisõja tagajärjel. Lisaks väljendab nõukogu sügavat muret sõja laastavate ülemaailmsete tagajärgede pärast, kuna see on süvendanud ülemaailmset toidukriisi, ning kordab oma pühendumust toetada ülemaailmset toiduga kindlustatust ja toitumist, sealhulgas ÜRO Musta mere teraviljaalgaatuse ning ELi-Ukraina solidaarsuskoridoride kaudu.
3. Nõukogu kordab, et ELil ja selle liikmesriikidel on oluline roll ülemaailmse humanitaartegevuse toetamisel, mida näitas Euroopa humanitaarfoorumi ellukutsumine, ning tuleb meelde 2021. aasta järeldusi, mis käsitlevad komisjoni teatist Euroopa Parlamendile ja nõukogule ELi humanitaartegevuse kohta: uued väljakutsed, samad põhimõtted, ning võtab teadmiseks uued väljakutsed, samad põhimõtted, ning võtab teadmiseks Euroopa Parlamendi 2021. aasta resolutsiooni ELi humanitaartegevuse uute suundumuste kohta.

4. Nõukogu rõhutab tungivat vajadust tegeleda kasvava lõhega humanitaarabivajaduste ja -vahendite vahel, tehes suuremaid jõupingutusi kolmel omavahel seotud ja üksteist tugevdaval suunal: suurendades ja laiendades humanitaarmedetmete jaoks ette nähtud vahendite baasi, suurendades humanitaarabisüsteemi tulemuslikkust ja tõhusust ning vähendades humanitaarabivajadust.

I. HUMANITAARMEETMETE JAKS ETTE NÄHTUD VAHENDITE BAASI SUURENDAMINE JA LAIENDAMINE

5. Nõukogu rõhutab vajadust mobiliseerida kogu maailmas täiendavaid humanitaarabivahendeid ja saavutada tasakaalustatum rahastamisstruktuur, mis tugineb traditsiooniliste, esilekerkivate ja potentsiaalsete rahastajate, heategevuslike sihtasutuste, erasektori ja muude asjaomaste sidusrühmade vahenditele.
6. Nõukogu võtab teadmiseks oma liikmesriikide võetud kohustuse tagada humanitaarabi täiendav rahastamine. Nõukogu jätkab tööd, mille eesmärk on tagada humanitaarabi rahastamise kestlikum ja tasakaalustatum jagamine liikmesriikide vahel, ning kutsub komisjoni üles esitama selle kohta igal aastal aruande. Nõukogu kinnitab taas ELi ühist kohustust anda 2030. aastaks vähemalt 0,7 % kollektiivsest kogurahvatulust ametlikuks arenguabiks, ning innustab liikmesriike jätkama jõupingutusi humanitaarabi rahastamise puudujäägi kõrvaldamiseks, panustades oma rahalistele vahenditele vastaval tasemel ja tagades, et asjakohane osa, näiteks 10 % nende ametlikust arenguabist eraldatakse humanitaarmedetmeteks olemasolevatest humanitaarabivajadustest lähtudes .
7. Nõukogu innustab ELi ja selle liikmesriike tõhustama dialoogi eelkõige OECD ja G20 liikmeks olevate majandusliku potentsiaaliga riikidega ning intensiivistama nende suhtes oma teavitustegevust, et nad võtaksid suurema vastutuse kasvanud ja prognoositava vajaduspõhise humanitaarabi rahastamise eest, näiteks arutades humanitaarabimeetmeid süstemaatiliselt oma kolmandate riikidega peetavates dialoogides ja lisades humanitaarküsimused korrapäraselt kõigil tasanditel toimuvate kahepoolsete kohtumiste päevakorda. Rahvusvahelise humanitaarõiguse ja humanitaarpõhimõtete austamise edendamine on lahutamatu osa teavitustegevusest, mille eesmärk on laiendada rahastajate baasi.

8. Nõukogu kutsub liikmesriike ja komisjoni üles edendama erasektori, sealhulgas heategevuslike sihtasutuste kaasamist ning innustab tegema jõupingutusi partnerluste loomiseks humanitaarabi- ja erasektori vahel. Lisaks julgustab nõukogu liikmesriike ja komisjoni uurima uuenduslikke rahastamisviise, et kaasata kõik huvitatud sidusrühmad.

II. HUMANITAARABISÜSTEEMI TULEMUSLIKKUSE JA TÕHUSUSE SUURENDAMINE

9. Nõukogu rõhutab, kui oluline on tagada abi andmisetulemuslikkus ja tõhusus, et optimeerida olemasolevate vahendite kasutamist, ning kinnitab puhtalt vajaduspõhise lähenemisviisi ning läbipaistva ja põhimõttekindla prioriseerimise olulisust humanitaarkriiside korral. Nõukogu peab tervitatavaks ÜRO süsteemi, eelkõige ÜRO humanitaarasjade koordineerimisbüroo (OCHA) ja teiste ÜRO asutuste keskset rolli vajaduste tõhusa koordineerimise ja hindamise tagamisel, sealhulgas jõupingutusi kriiside lõikes võrreldavate vajaduste tõsiduse analüüsimisel, vajaduste hindamise ja reageerimise kavandamise ühendamisel ning kvaliteedi tagamisel sõltumatu järelevalve kaudu, mis võimaldab rahastajatel eraldada vajadustel põhinevaid rahalisi vahendeid.
10. Nõukogu tunnistab kvaliteetse rahastamise, st mitmeaastase ja paindliku rahastamise olulisust tõhusa ja tulemusliku humanitaartegevuse tagamisel. Paindlik rahastamine võimaldab kiiret reageerimist kiireloomulistele vajadustele ja tagab tegevuse järjepidevuse tähelepanuta jäetud kriiside korral. Sellega seoses julgustab nõukogu liikmesriike ja komisjoni suurendama oma mittesihotstarbelisena või osaliselt sihtotstarbelisena määratletud paindlikku rahastamist, kooskõlas nn ulatusliku kokkuleppe (Grand Bargain) raames võetud kohustustega. Lisaks tuleb nõukogu meelde nn ulatusliku kokkuleppe kogu, mille tegevuse keskmes on kvaliteetse rahastamise tulemus koos kohustusega suurendada mitmeaastast humanitaarabi rahastamist 30 % võrra, tunnistades, et mitmeaastane rahastamine võib samuti tugevdada kohalikku suutlikkust ja annab paremaid tulemusi mõjutatud elanikkonna jaoks, eelkõige pikaajaliste kriiside korral.

11. Nõukogu tunnistab kohalike ja riiklike osalejate olulist rolli, sealhulgas naiste juhitavate organisatsioonide osalemist ja juhtpositsiooni tõhusa humanitaartegevuse hõlbustamisel, tegutsedes eesliinil reageerijatena, kes on kohal enne hädaolukordi, nende ajal ja pärast neid. Sellest tulenevalt innustab nõukogu liikmesriike ja komisjoni tõhustama koostööd kohalike organisatsioonidega, lähtudes nn ulatusliku kokkuleppe kohustusest eraldada kohalikele või riiklikele osalejatele vähemalt 25 % humanitaarabist võimalikult otse, toetades samal ajal suutlikkuse suurendamist ning kohalike osalejate sisulist ja kaasavat osalemist otsustusprotsessis programmitsükli kõigis etappides, ning võtab rahuloluga teadmiseks komisjoni suunised kohaliku tasandi võimestamise kohta.
12. Nõukogu rõhutab humanitaarlogistika potentsiaali tõhusama ja tulemuslikuma humanitaarabi andmisel. Nõukogu innustab liikmesriike ja komisjoni kasutama uuenduslikke lähenemisviise, et veelgi suurendada humanitaartegevuse tõhusust, sealhulgas nn ulatusliku kokkuleppe raamistiku kaudu. Nõukogu innustab humanitaarabisektorit, sealhulgas rahastajaid, jätkama logistikat käsitleva strateegilise lähenemisviisi väljatöötamist ja toetamist.

III. HUMANITAARABIVAJADUSE VÄHENDAMINE

13. Nõukogu leiab, et kõige tõhusam viis humanitaarabi rahastamise puudujäägiga tegelemiseks on humanitaarabivajaduse vähendamine. Sellega seoses rõhutab nõukogu vajadust tegeleda jätkusuutlikult/kestlikult algpõhjustega, tugevdades humanitaarabi, arengu ja rahu vahelise seose rakendamist, tehes koostööd Euroopa tiimi lähenemisviisi raames ning kooskõlas muu hulgas humanitaarabi rahastajate kliima- ja keskkonnadeklaratsioonis võetud kohustustega.
14. Nõukogu märgib, et relvastatud konflikt on endiselt peamine humanitaarabivajaduste põhjustaja ning et inimkannatuste lõpetamiseks on vaja poliitilisi lahendusi. Nõukogu kordab, kui olulised on jätkuvad jõupingutused konfliktide ennetamise, vahendamise ja kaasava rahuloome valdkonnas, ning rõhutab vajadust humanitaardiplomaatiat käsitleva süstemaatilisema ja koordineerituma lähenemisviisi järele.

15. Nõukogu rõhutab, et oluline on seada rahvusvahelise humanitaarõiguse austamine ja järgimine järjepidevalt ELi välistegevuse keskmesse ning edendada seda kõigi kättesaadavate vahendite abil, ning rõhutab, et olulisim ülesanne on austada ja kaitsta tsiviilisikuid kooskõlas rahvusvahelise humanitaarõigusega, säilitada humanitaarruum ning tagada humanitaartöötajate ohutus ja julgeolek. Lisaks rõhutab EL vajadust võtta süüdlased vastutusele rahvusvahelise humanitaarõiguse rikkumise eest.
16. Nõukogu rõhutab vajadust hoida ära ja vähendada humanitaarabivajaduse tekkimist humanitaarabi, arengu ja rahu vahelist seost käsitleva lähenemisviisi abil, tegeledes kriiside algpõhjustega, investeerides katastroofiohu vähendamisse ja katastroofideks valmisolekusse, lähenedes sellele sooteadlikult ning tugevdades õigeaegselt abivajajate vastupanuvõimet, tagades samal ajal mittediskrimineerivad põhilised sotsiaalteenused, sealhulgas naistele ja tütarlastele, eelkõige pikaajalistes ja poliitiliselt keerukates humanitaarkriisides. Sellega seoses innustab nõukogu intensiivistama dialoogi humanitaarabi andjate ning rahu- ja arenguvaldkonna osalejate, eelkõige rahvusvaheliste finantsasutuste vahel, et tagada arengu rahastamine, mis on püsivalt paindlik ja reageerimisvõimeline humanitaarhädaolukorras olevate ebakindlate ja konfliktidest mõjutatud riikide stabiliseerimiseks ja nendes tegutsemiseks.
17. Nõukogu kordab, et üha sagedamini põhjustavad humanitaarabivajadusi kliimamuutused. Nõukogu innustab liikmesriike ja komisjoni uurima võimalusi kõigi rahastamisvoogude mõju maksimeerimiseks olemasolevate rahastamismehhanismide kaudu, et paremini reageerida kliimast tingitud humanitaarkriisidele.
18. Nõukogu tunnistab, kui oluline on kõige tõsisemate humanitaarmõjude vältimiseks ja vähendamiseks võtta prognoositavate ohtude suhtes ennetavaid meetmeid enne, kui nendest saavad täiemahulised humanitaarhädaolukorrad. Sellega seoses ja kooskõlas ÜRO peasekretäri algatusega „Early Warnings for All“ („Varajane hoiatamine kõigi jaoks“) rõhutab nõukogu, et humanitaarvajaduste vähendamiseks on ülioluline laiendada ennetustegevust, sealhulgas tugevdades sünergiaid humanitaar-, arengu- ja kliimavaldkonnas tegutsejate vahel.